

Poguhatan-Poguhatan Koubasanan

1. **Nunu ot obuli do poluputon ku kumaa do BPA?**
2. **Kivaa nangku bayaran do koontok?**
3. **Obuli oku nangku do popoluput montok do tuhun suvai?**
4. **Obuli oku nangku do popoluput miampai do au poposunud do ngaan?**
5. **Nunu oh luputan do torimoon do BPA?**
6. **Obuli nangku do do poporomut saavi-avi oh luputan do kumaa BPA?**
7. **Poingkuo oku do momonsoi do luputan diti?**
8. **Nunu ngavii oh mositi do posuangon ku doid luputan diti?**
9. **Nunu nangku oh kootuson do luputan diti?**
10. **Songkuo hinaid do BPA do moniasat do luputan diti?**

1. **Nunu ot obuli do poluputon ku kumaa do BPA?**

BPA kaanu do moniasat do sontob do luputan-luputan ngavii ih kohompit di laang om kotantuan-kotantuan do kapapanahan kalaja do agensi do Kopolintaan Malaysia id polingkat do pisompuuvan, pogun dan tampatan (suvai ko mantad Sabah om Sarawak id polingkat no do pisompuuvan) do papatantu do kahasa oh kapapanaho do kalaja dino, au aadil toi ko au katanud do tundang-undang nokomoi.

2. **Kivaa nangku 'bayaran' do koontok?**

Aiso

3. Obuli oku nangku do popoluput montok do tuhun suvai?

Mositi no do poposunud do nunu oh hubungan dikoyu. Mositi ko no do mokianu do kebanalan poguhu po mantad dau. Mulong pia do ingkaa, mongunsub yahai do manahak do ngaan, alamat do piromutan om numbul telefon.

4. Obuli oku nangku do popoluput miampai do au poposunud do ngaan?

Obuli nogi. Onuon ngavii do BPA oh luputon ngavii dino mulong pio do aiso oh ngaan toi ko 'whistleblower'. Id koubasan nopo nga au nogi oh BPA moniasat do luputan dino suvai ko nung osorius ih luputan dino om osukupu do maklumat ngavii ih kaanu oh BPA do popoindalan do siasatan dino.

5. Nunu oh luputan do torimoon do BPA?

Onuon ngavii do BPA oh luputan ngavii di kohompit do kalambat/ aiso tindakan, tindakan di au aadil, au osukupu do kakamot gunumuan, kopogiotan do tundang-undang di au songkuo do avasi, kahasa do momoguno do kuasa, upisol ih koimang kahasaan, au katanud do prosidur nokomoi, aiso oh kopogiotkuasaan om kualiti kapapanaho do kalaja ih au songkuo do avasi.

6. Obuli nangku do do poporomut saavi-avi oh luputan do kumaa BPA?

Savii-avi oh luputon nopo nga torimoon dahai ih au kosuang oh luputon kumaa tonudon do Kopolintaan, perkara-perkara di bawah bidang kuasa Jawatankuasa Kira-kira Awam, Badan Pencegah Rasuah dan Biro Bantuan Guaman. Au nogi dahai torimaon oh luputon-luputon ngavii ih nokoromut diod luyal toi ko kuut.

7. **Poingkuo oku do momonsoi do luputan diti?**

Obuli nogo do momonsoi do luputan dino do miampai do monolipon, rumikot sondii, monulis do suat, faks, laman web do BPA om mamaso dahai popoindalan do program-program miampai do tuhun ginumuan.

8. **Nunu ngavii oh mositi do posuargon ku doid luputan diti?**

Luputan dino mositi no do osukupu do maklumat sabagai do gunoon do BPA do menilai kedudukannya om lahan di hobi po do avasi do manalasai do luputan dino. Pokianuon ih popoluput do kaanu da do manahak do maklumat-maklumat peribadi kosuang no ngaan, alamat untuk dihubungi dan nombur telipon do kaanu do popoilo do sisimba do siasatan dino.

Popoilo do nunu kopio ih mositi do maan siasato. Manahak do soginumu oh maklumat ih kosuang nogi oh salinan-salinan do suat toi ko dokumen ih kaanu do popokito do nokogoos no ih popoluput diti do manalasai do masalah diti miampai di agensi nokomoi. Om poposunud dahai do nunu kopio ih hasil do pokionuon.

9. **Nunu nangku oh kootuson do luputan diti?**

Pootodon do BPA oh iso suat do kotoimaan kumaa doid tuhun di pinopoluput. Mangan dahai potimbango ih luputan-luputan ngavii. Id kogumuan kes, tumuubung nogi oh BPA doid agensi to ko upisol nokomoi do mokianu do sisimba. Monulis nogi dahai do suat kumaa dioho do maokianu do maklumat ih oponting. Kogumuan luputan asalasai do polingkat diti. Poingkuo poh, luputan ih osorius toi ko osusa do manalasai, toi ko au yahai opuas oh ginavo kumaa dii sisimba di poguhu ih, popoindalan kavagu yahai do siasatan. Nung au yahai kaanu do maganu do luputan dino do sabap-sabap pointantu, manahak oh BPA do sisimba. Manahak nogi oh BPA do kopoilaan do kootuson do siasatan dino.

Nung kivaa oh asas doid luputan diti, kootuson do luputan dino maan nogi kumaa doid popoluput dino om nogi agensi nokomoi. Obuli nogi papacadang oh BPA do monimbang kavagu toi ko monimban di kootuson di nakatantu, do milo da do simbanan oh tundang-

undang toi ko prosedur, om/ toi ko moi do kaanu ih agensi dii do maganu do laang di hobi po do avasi.

Au oh BPA kaanu do au monoimo do kootusan ih nakatantu di agensi-agensi ngavii, toi ko monuhu diolo do monoimo do sontob do cadangan-cadangan ngavii. Mulong pia do ingkaa, kogumuan do cadangan-cadangan dii nga toimaon nogi. Nung, au toimaon om nung ahal dino nopo nga montok do kovisian do tuhun ginumuan, abuli nogi do maan dahai ponouvon oh ahal dino kumaa doid Jawatankuasa Tetap Pengaduan Awam ih maan pinongurisiai dii Ketua Setiausaha Negara. Kootusan-kootusan ih nakatantu do Jawatankuasa diti mositi do pondalanon. Suvai dino, obuli nogi do maan dahai ponouvon oh ahal di montok do kohidasan tuhun ginumuan kumaa doid Jemaah Menteri.

10. **Songkuo hinaid do BPA do moniasat do luputan diti?**

Maan dahai salasaio oh luputan-luputan diti do osisikap nogi. Montok do kes-kes di osusa ih kohompit do pipio agensi nopo nga maganu timpu hobi tanauu. Iti nopo ngavii nga pinagais idsuang do Piagam Pelanggan do BPA.